

**A Károli Gáspár Református Egyetem (KRE) Diplomás Pályakövetési
(DPR) vizsgálatának eredményei
2012-ben végzett hallgatók
Dr. Balogh Eszter**

Az alábbi összefoglaló a Károli Egyetem Bölcsészkarán 2012-ben végzett hallgatók munkaerőpiacon való elhelyezkedési lehetőségeit és az egyetemmel szembeni elégedettségét mutatja be.

A kutatás menete

Az Egyetem a 2012-ben végzett hallgatókkal vette fel a kapcsolatot. A kérdezés online és telefonos kérdőíves felméréssel történt. A kérdezést a Műhely I. kurzus hallgatói végezték el. A 2012-es évben végzett hallgatók száma 393 fő. Ebből a kutatás során elértünk és lekérdeztünk 249 főt. A sikeres kérdezési arány a 63%. A végzett hallgatók fennmaradó kb. 37%-a vagy nem elérhető (nem válaszolt az e-mailes megkeresésre, nem vette fel a telefont), vagy sem az e-mail címe sem a telefonszáma már nem él. A megkeresést akkor tekintettünk sikertelennek, ha az egyetem által megadott elérhetőségi adatok rosszak voltak vagy háromszori elektronikus és telefonos megkeresés sikertelen volt.

A kérdőív több blokkból épült fel. A kérdőív egyrészt feltérképezte a diplomaszerezést követő elhelyezkedési esélyeket. Ennek megfelelően feltárta, hogy a végzett fiatalok mennyi időn belül tudnak elhelyezkedni, mekkora hányaduk lesz pályaelhagyó, az ország mely régiójában és a munkaerőpiac mely ágazataiban kezdenek el dolgozni.

A kérdőív egy további rövid blokkban kínálati oldalról kitért arra is, hogy információkat gyűjtsön a végzett fiatalok munkaerő-piaci értékéről. A keresleti, munkáltatói oldal elégedettségi vizsgálata egy következő egyetemi kutatás témája.

Az utolsó blokk a végzett hallgatók egyetemmel szembeni elégedettségét mérte fel.

Szociológiai alapadatok

A kutatás alapján nem meglepő módon megállapíthatjuk, hogy a 2012-ben végzettek közül közel négyszer annyi a nő (193 fő), mint a férfi (55 fő). A hallgatók szociológiai hátteréről fontosabb látnunk, hogy alapvetően kisvárosokból és Budapestről származnak, és 91%-uk gimnáziumban szerezte az érettségijét. A hallgatók kicsit több, mint a fele nem első generációs értelmiségi, a kérdezettek édesapjának 54%-a és édesanyjának 57%-a felsősokú iskolai végzettséggel rendelkezik. A válaszadóink 20%-a 1982 előtt, 44%-a 1983-88 között, míg 36%-a 1989-94 között született. Ez azt jelenti, hogy a 2012-ben végzett elsősorban nappali tagozatos hallgatóink elég nagy arányban 31 évnél idősebbek voltak, vagyis a Károlin a tanulmányaikat meglehetősen későn kezdték meg.

A kutatás egyik érdekessége, hogy a kérdezettek 85%-a a tanulmányai finanszírozásához egyáltalán nem vett fel diákhitelt, ám azt látnunk kell, hogy a válaszadók 72%-a csak államilag finanszírozott képzésen vett részt. Ennek okait jelen kutatás nem tárta fel, - az nem volt célja- ám az egyetem számára a stratégiai tervezésben ez fontos információ lehet.

Tanulmányi alapadatok

A kérdezettek 85%-a nappali tagozaton végezte el a tanulmányait és 59%-a 6 félév alatt, 10%-uk 8 félév alatt és 25%-uk több, mint 8 félév alatt szerezte meg a diplomáját. A kérdett hallgatók 63%-a BA-n, s a fennmaradó 37%-a pedig MA-n szerzett felsőfokú végzettséget a Károlin. A vizsgálat érdekes eredménye, hogy a megkérdezettek 32%-a már diplomásként érkezett az egyetemre (ennek csak 52%a született 1982 előtt), s többségük több nyelven beszél: alapvetően angolul, németül és franciául. A magas szintű nyelvtudás ellenére nagyon meglepő, hogy a hallgatók nem mennek ösztöndíjjal külföldre tanulni, és nem mennek sem dolgozni sem szakmai gyakorlatra külföldre. A megkérdezett embereknek csupán kb. 1/3-a, 32%-uk élt külföldi tanulmányi ösztöndíjas lehetőségekkel, ami igen alacsony aránynak tekinthető. A külföldön szerzett tanulmányi és munkatapasztalat a munkaerő-piaci elhelyezkedésnél a karrierépítésben ma nagyon fontos tényező.

Elhelyezkedési lehetőségek

Összességében megállapíthatjuk, hogy a 2012-ben végzett hallgatóink elhelyezkedési lehetőségei jók. A kérdezettek 56%-a a kérdés időpontjában már rendelkezett munkahellyel, ám hozzá kell tennünk, hogy a kérdett emberek 54%-a a Károlin (31%) vagy más oktatási

intézményben (23%) továbbtanult (többségük valamilyen MA-s képzésen vesz részt). Ez tulajdonképpen azt jelenti, hogy, a végzett hallgatóink találnak munkát a munkaerőpiacon.

Az elhelyezkedést nagyon segíti, ha egy hallgató már az egyetemi évek alatt is munkát végez. A munkahellyel rendelkező kérdezettek 63%-a már az egyetem alatt is dolgozott. Az elhelyezkedés ideje igen rövid, az emberek 15%-a a diplomaszerezést követően azonnal, 14%-uk 1-3 hónap alatt, s további 4-4-% pedig 6 hónap alatt vagy annál később talált magának munkát. Ez azt jelenti, hogy az elért és megkérdezett emberek 92%-a diplomaszerezést követően legkésőbb 3 hónapon belül talál magának kereső tevékenységet. Az adatok még biztatóbbak, ha belegondolunk, hogy az egyetem alatt munkát nem végző hallgatóink is képesek negyed éven belül elhelyezkedni.

Az egyetemi évek alatt a hallgatók harmada (32%) csak tanulmányainak szentelte az idejét, míg további szintén kb. harmaduk (32%) csak alkalmilag, s 37%-uk pedig valóban folyamatosan dolgozott az egyetem alatt. Ez azt jelenti, hogy a diákok közel 40%-a a tanulás mellett folyamatosan dolgozik, és fontos megjegyeznünk, hogy a folyamatosan munkát vállaló hallgatóinknak csupán a 39%-a 31 év feletti diák, többségük tehát fiatal. Nagyon fontos kérdés, hogy ha ilyen magas arányban végeznek a diákok munkát, akkor az a tanulmányaikhoz, a későbbi szakmájukhoz, szakképzettségükhöz kötődik vagy sem. A tapasztalataink azt mutatják, hogy a munkavégzés nem kötődik relevánsan a diákok szaktudásához: a munkatapasztalat a kérdezettek majdnem felénél (48%) valóban a tanulmányokhoz, míg 52%-uknál egyáltalán nem kötődik a diákok leendő szakmájához. Szakmai tapasztalatot a diákjaink döntően a kötelező szakmai gyakorlatokon szereznek, a kérdések alapján a gyakorlati helyek döntően, (95%-ban) a szakmai jellegűek.

A kérdések következő érdekes tapasztalata, hogy a végzett hallgatók 62%-a a végzettségnek megfelelő területen tudott elhelyezkedni, csupán 37%-uk dolgozik más területen. A diákjaink az egyetem után döntően alkalmazottak lesznek (84%), és nem meglepő módon Budapesten vagy Pest megyében (76%) helyezkednek el. A Károli Egyetem bölcsészeinek közel 40%-a (pontosan 38%-a) a közigazgatásban vagy államigazgatásban, majdnem ugyanennyien (34%) a versenyszférában, s a maradék 28% pedig a civil szektorban talál magának munkát. Eszerint a diákok felvevőpiaca igen széleskörű, vagyis a tudásuk a munkaerőpiac majdnem teljes spektrumában alkalmazható.

Fontos mutató, hogy egy munkavállaló a végzettségének és a tudásának megfelelő szintű munkát végez vagy sem. A kérdőív tapasztalatai egy 5-ös skálán azt mutatják, hogy a végzett diákjaink 53%-a abszolút mértékben vagy nagyon jól tudja hasznosítani a tudását a munkahelyén, míg 11%-uk úgy érzi, hogy az egyetemen szerzett ismeretei egyáltalán nem alkalmazhatóak a munkavégzés során. A diákjaink fele a munkahelyükön olyan munkát végeznek, amely MA szintű végzettséget igényel, 20%-uk olyan munkát, amely BA szintű végzettséget, míg 22%-uk sajnos olyan munkát kapott, amely nem igényel felsőfokú végzettséget. A kor alapján ezzel a kérdéssel kapcsolatosan nem találtunk releváns összefüggést.

A károlis pályakezdő bölcsészek jövedelmi viszonyai a végzettségüknek megfelelő átlaghoz igazodnak. A jövedelmi viszonyokkal kapcsolatos kérdésre a választ nem megtagadók 16%-ának a havi nettó keresete 50.000 Ft vagy az alatti, 27%-nak a keresete 51.000-100.000 Ft között van, további 27%-uk keres 101.000-200.000 Ft között, 201.000-400.000 Ft között 0,2 %-uk, míg meglepő módon 401.000 Ft havi nettó jövedelme a kérdezettek 15%-nak van. A 400.000 Ft fölötti jövedelem nagyjából fele-fele (56% az 1982 előtt születettek és 44% az 1982 után születettek) arányban oszlik meg a fiatal és az idősebb diplomásaink között. Ebből az tudjuk kiolvasni, hogy a diákjaink 43%-a, vagyis majdnem a fele legfeljebb csak 200.000 Ft havi nettó keresettel rendelkezik, ám nagyon meglepő, hogy a diákjaink nem elenyésző arányban keresnek a magyar átlaghoz képest igen jól, 400.000 Ft felett. A végzett bölcsészeink döntően nem is vállalnak másod vagy mellékállást (82%), de ennek részletesebb okait a kérdőív nem tárta fel.

Minekután láttuk, hogy végzős bölcsészeink viszonylag sikeresen, a végzettségüknek alapján véve megfelelő módon és átlagos – vagyis nem átlag alatti – jövedelmi viszonyok között tudnak elhelyezkedni, fontos kérdés azt látnunk, hogy mennyiben tekinthetők „hűséges munkavállalónak”. Az adatok azt mutatják, hogy a károlisok nem váltogatják sűrűn a munkahelyüket – bár az adatfelvétel nem sokkal a diplomaszerzést követően történt – 78%-uk az egyetem befejezése óta egyszer sem váltott munkahelyet.

Mindezek mellett elgondolkodtató tény, hogy az elért hallgatók 89%-a eddigi életében kizárólag Magyarországon dolgozott. A külföldön már „szerencsét próbált diákok” (11%) sem a tudásuknak vagy szakmai érdeklődésüknek megfelelő területen helyezkedtek el, és

mindegyikük kifejezetten csak uniós országig ment el. Ennek a fajta mobilitáshiánynak a hátrányairól már korábban írtunk.

Az egyetemmel kapcsolatos elégedettség

Összességében a kutatásunk azt mutatta meg, hogy a diákjaink alapvetően elégedettek az egyetemmel. Az elért és munkát végző válaszadók 68%-a munkahelyi tapasztalatai és visszajelzések alapján ismét a Károli Egyetemet választaná. A kérdezettek úgy érzik, hogy a Károli magasabb (kérdezettek 23%-a) vagy legalább hasonló (kérdezettek 52%-a) színvonalú képzést biztosít más felsőfokú intézményekkel összehasonlítva. A végzett diákjaink több mint 2/3-a, 82%-a ajánlaná is az egyetemet másoknak. A kérdezettjeink többsége (77%) nem kért és nem kapott konkrét visszajelzést a munkáltatójától arról, hogy mennyiben elégedett az egyetemen szerzett tudásával. Ám aki mégis kapott ilyen jellegű információt, azok munkáltatójának a 14%-a pozitívan gondol a Károlira, és a volt diákjaink csak 0,2%-a kapott a munkáltató részéről egyértelműen negatív kritikát az egyetemi képzésről.

Mindezeknek a pozitív eredményeknek az ellenére a kutatás úgy ítéli meg, hogy az egyetemnek még van dolga hallgatói támogatásában és karrierjének a segítésében. Az adataink azt mutatják, hogy a munkát végző kérdezettjeink közül összesen 1 hallgató szerezte a munkáját a Karrierirodán keresztül, ugyanígy 1 diákunk kapott munkát tanári ajánlás alapján és összesen 4 diákunk maradt korábbi gyakorlati helyén. A diákjaink több, mint fele, (52%) a szabadpiacról álláshirdetés útján helyezkedett el, vagy egyszerűen jelentkezett egy munkáltatónál, sokan önfoglalkoztató vállalkozók (14%) és maradékuk (23%) pedig valamilyen személyes ismeretséget vagy korábbi munkakapcsolatot használt fel az elhelyezkedéshez.

A végzős diákokkal való kapcsolattartás területén a kérdezettjeink úgy nyilatkoztak, hogy legszívesebben öregdiák- és évfolyam-találkozókra járnának (28%), és az egyetem által szervezett továbbképzéseken vennének részt (24%). Sokan (21%) szeretnék valamilyen károlis hírlevelet kapni. Meglepő, hogy válaszadóink közül elég sokan (17%) az egyetemmel egyáltalán nem szeretnék a kapcsolatot tartani, adakozni sem kívánnak még valamilyen elfogadható cél érdekében sem, s karrierépítéséről, munkahelyi tapasztalatairól sem szívesen beszélnének az egyetemen.

Konklúziók

Összefoglalva azt látjuk, hogy a 2012-ben végzett diákoknak viszonylag sikeresen, gyorsan, szakmailag elfogadható színvonalú munkahelyen és átlagos vagy picit talán a fölötti jövedelmi feltételek között sikerült elhelyezkedniük. Az adatok alapján megállapíthatjuk, hogy ezek a diákjaink elégedettek az egyetemi képzéssel, s olyan tudást kaptak, amelyet használni tudnak a munkaerőpiacon. A hallgatóinkat a munkaerőpiac igen széles területe felszívja. Mivel a kérdezett diákjaink majdnem fele első generációs értelmiségi, így valóban jelentős információ számunkra, hogy ezeknek az embereknek az egyetem jó lehetőséget biztosított az életben való előrejutáshoz.

Mindezen sikerek mellett azt látnunk kell, hogy az egyetem hosszútávú, tartós sikeréhez vélhetően hozzájárul az is, ha diákjaink egyetemi éveik alatt világot látnak és más országokban is szereznek gyakorlati és tanulmányi tapasztalatokat. A diákok nyelvtudása lehetővé tenné, hogy valamely szakmai gyakorlatukat más országokban végezzék el, vagy a tanulmányi ösztöndíjas lehetőségekkel intenzívebben éljenek.

Harmadrészt, bár pozitív információ, hogy diákjaink a szabadpiacon megállják a helyüket és képesek elhelyezkedni, mégis úgy gondoljuk, hogy az egyetem a jó színvonalú képzés mellett más területeken (pl. Karrieriroda, oktatói támogatás stb.) is nagyobb feladatot vállalhatna, abban hogy a diákjai megfelelően el tudjanak helyezkedni. Ezek mellett fontos információ az is, hogy végzett diákjaink szívesen vennének részt az egyetem által szervezett továbbképzéseken is, így talán stratégiai szempontból is érdemes lehet feltárni az ezzel kapcsolatos konkrét igényeket.